CAPUT DUODECIMUM.

DE METHODO FORMULAS CONCINANDI.

Formulæ (Recipe) sunt remedii pharmaceutici quoad materiem & formam consignationes, juxta quas id a pharmacopæo parari, atque ab ægro adhiberi debet. Distinguuntur in officinales, quæ in Dispensatoriis publicis habentur, ut ad normam earum medicamina omni tempore jam parata prostent; & in magistrales, quæ a medico aut chirurgo morbo speciali adaptatæ ex tempore præscribuntur.

In hisce formulis integrum de morbo practicum judicium medici continetur, & fere concentratur, datumque consilium scriptum adservatur. Sunt ergo documenta permanentia de rebus in morbo a medico gestis.

Quodsi hoc perpendatur, simulque influxus præscriptionum harum in ægri salutem consideretur, ars formulandi magni momenti sane res videtur.

Ad rite concinnandas hasce formulas medicas tironibus sequentes canones exponuntur.

1. Remedia in formula consignata sint morbo æquata, nec minora, nec majora morbo. Sub-

ponuntur ergo in formulante cognitiones solidæ therapeuticæ, ac æque audacia nimia quam timiditas in præscribendo vituperanda venit.

H. Meibomii Diſs. de leniorum medicaminum eximio usu. Helmst. 1692.
Pauli Diſs. de medicaminum delectu. Lips. 1694.
J. C. Pohl Diſs. de selectu remediorum. Lips. 1773.

2. Sicuti domestica, si ejusdem virtutis fuerint, pharmaceuticis, sic viliora medicamina & facile parabilia pretiosis semper, & vernacula æquivalentia exoticis sunt præferenda.

M. Alberti de cura per domestica. Hal. 1727.
Heister de medicament. Germaniæ indigenis, Germanis sufficientibus. Helmst. 1730.
C. S. Scheffel de Exoticomania. Gryph. 1733.
Struve oratio de vanitate remedior pretisor. Kil. 1747.
Plaz Diſs. de vulgatior. remediorum usu non rejiciendo. Lips. 1763.
König Diſs. de remedior. indigenorum ad morbos cuivis regioni endemios expugnandos efficacia. Hafn. 1773.

Inefficacia & exoleta exulent penitus, uti v. g. gemmæ, crania humana, mumiæ &c., seligantur que illa sola, ad quæ tenenda pharmacopæus hodie obligatur. Probata semper incertis præponantur.

Stahl Progr. de fidis remediis. Hal. 1708.
Slevogt Progr. de remediis quibusd. futilibus, dubiis impiis & ineptis. Jen. 1712.
Pauli de medicament. e corp. hum. desumtis merito negligendis. Lips. 1721.
J. Lenhardt Arzneyen ohne Maske. Leipz. 1787. II. Th.

4. Placet simplicitas in formulis & in medicaminum selectu. Certe ignorat morbum is, aut sanare non scit, qui compositam ultra necessitatem præscribit formulam. Seligantur necessaria, superflua ommittantur. Optimum semper est talia remedia indicata seligere, quæ pluribus, si opus est, indicationibus satisfacere valent. Ridiculum e contra cuivis morbi symptomati peculiare pharmacon adsignare; farraginemque medicaminum ordinare. Superfluum denique synonima præscribere, sales plures medios, aquas destillatas, aut syrupos plures in eadem formula.

Ab Hartenfels de paucitate & delectu medicaminum Erf. 1701.

Festi Diss. de delectu & paucitate medicamentor. in curandis morbis. Erf. 1701.

Stahl de multitudinis remediorum abusu Hal. 1708.

J. Ph. Eysel de eo, quod medicamina simplicia compositis sint præferenda. Erf. 1717.

M. Alberti de prærogativis praxeos per simplicia præ compositis. Hal. 1720.

Meltzer de damnis superfluor. medicamentor. Reg. 1772.

D. Cooper de parca & simplici medicina. L. B. 1729.

Fr. Hoffmann de medicina simplicissima summæ efficaciæ. Hal. 1731.

C. S. Scheffel Diss. de Mictopharmacomonia. Gryph. 1735.

J. H. Schulze de medicaminum apparatu compendiario diffusiori anteponendo. Hal. 1739.

J. A. Segner de prærogativa medicamentor. simplic. præcompositis. Jen. 1752.

J. Dipokt de effectu remedior. simplicissimor. in morbis gravissimis. Vien. 1754.

G. Ja. Nofsi Diss. de medicament. simplic. præcellentia. Traj. 1764.

Menghin de præstantia medicament. simplic. Oenip. 1767.

5. Nomina ingredientium exponantur litteris, non signis chemicis, quæ sæpe confusionem causant. Sic. & pondera litteris, non numeris aut caracteribus exprimantur Evitentur quoque mensuræ incertæ, manipuli, pugilli. &c.

6. Non negligatur ordo ingredientium pharmaceuticus, ita enim sunt ponenda, prouti a pharmacopæo recipienda erunt. Etiam ejusdem speciei ingredientia proxime semper sibi subjungantur, radix radici, pulvis pulveri &c.

N. v. Jacquin von den pharmaceutisch. Composition: d. Arz. Wien 1786.

7. Non præscribantur talia, quæ obpositis viribus gaudent, sed ex meris in unum scopum conspirantibus remediis constet præscriptio; alias unum alterius vires elidit.

J. Sylvii method. medicam. componendi. Par. 1541.

G. W. Wedel de medicamentor. compositione extemporanea. Jen. 1678.

Ludwig de medicamentor. contrar. compositione. Lipsic. 1758.

E. G. Baldinger Pr. de optima medicamentor. mixtione Got. 1775.

Sonnauer de compositione pharmaceut. medicamentor. Vien. 1777.

8. Non peccetur contra leges chemicas. No misceantur acidacum alcalinis, olea prefsa cum aquosis, acerba cum metallis, resinæ cum decoctis,

quin subigantur; nec tanta salis quantitas præscribatur, quæ in determinato vehiculo solvi non potest &c.

C. G. Gruner de damnis ex neglectu studii chemici oriundis quoad medicament. compositionem. Jen 1786.
J. B. Tromsdorf chemische Receptirkunst. Erf. 1797. Wien 1805.

9. Neque contra leges pharmaceuticas peccetur. In pilularum & electuariorum præscriptione, ridicula & impossibilis pharmacopæo miscela non raro a junioribus exponitur.

Fr. Schrader de medicament vehiculis. Helmst. 1701.
J. Schauer Diss. de vehiculis medicaminum appropriatis. Erf. 1721.

10. Unum aut plura ingredientia, quorum efficacia morbum quammaxime profligare, aut scopum therapeuticum adtingere intendimus, basin totius formulæ sistunt. Hæcce, computatis reliquis circumstantiis, docebunt formam præscriptionis necessariam in pilulis, in pulvere &c., atque reliqua constituentia necessaria. (Speciales pro diversa tali forma regulæ in priori capite adsignatæ fuerunt).

Chr. M. Adolphi Diss. de forma medicamentor. pro curandis morbis apte et utiliter exhibenda. Lips. 1749.

11. Tale principale remedium adjuvante sæpe indiget, quod actionem ejus promovet; uti

v. g. rheum scopo purgante cum sale medio conjungitur. Ejus vero perpetua necessitas in omni formula non est.

12. Aliud vero iterum corrigente quodam remedio indiget, quod noxiam vel nimiam ejus actionem, si opus est, moderetur. Sic resina jalapæ, aut alia drastica cum oleosis aut mucilaginosis pro irritabilibus subjectis sæpe præscribuntur. Neque hoc in omni formula necessarium est.

13. Quandoque etiam saporem medicaminum corrigere decet. Nunquam enim, præcipue delicatioribus, & infantibus, in tali nauseosa qualitate aut & quantitate medicamina sunt præscribenda, ut ægris vomitum frustraneum, aut nocivum, aut inobedientiam in adsumendo causent; nisi peculiaris scopus sit, vomitum aut nauseam ciere. Nequaquam tamen in dulcore unice medicaminum gratia consistit; multa e contra saccharo magis nauseosa redduntur; & peculiaris fere ars est (in praxi præcipue nobilium) grata reddere medicamina, quin de viribus perdant. Sic rheum corticibus citri, quinquina cinnamomo, gentiana caryophyllis &c. gratiora fiunt. Universim hic multum & idiosyncrasiis indulgendum.

Heinrich Diss. dfastidio medicamentor. Basil. 1698.
Hottinger de eod. argum ibid.

14. Operationes pharmaceuticæ, infusiones, decoctiones, miscelæ, pilularum formationes, dosium divisiones &c. adcuratissime in formula sunt adsignandæ; nam formula est instructio pro pharmacopæo.

15. Etiamsi subponatur, ægrum vel adstantes ab ipso medico de remedii adplicationis modo informari, tamen idem & per pharmacopæum in propriis schedis medicamini adhærentibus fieri debet. Medicus ergo ne obliviscatur cuivis formulæ signaturam adjungere, in qua idiomate ægris noto explicatur, qualenam remedium sit, an externe aut interne, & quonam modo adhibendum. Alias confusiones & sæpe summe noxiæ contingere possunt *).

16. Denique monere oportet, formulam quamvis in charta pura, caracteribus legibilibus & orthographice scribendam esse, nomine quoque medici & Dato semper subsignandam.

Plura circa hoc objectum desiderantibus suadentur sequentes libri.

Chr. Hollwig regula de formulis medicamin. conscribendis. Fr. 1712.

N. Rosen de erroribus in formulis medicinalibus. Ups. 1737.

H. D. Gaubii libellus de methodo concinnandi formulas medicamentorum. L. B. 1739.

E. A. Nicolai methodus concinnandi formulas medicamentor. Hal. 1747.

J. Junker conspectus formularium medicinal. Hal. 1753.

Anweisung zur Wissenschaft die Arzneyen zu verschreiben. Berl. 1761.

J. Fr. Cartheuser tabulæ formular. medicar. præscriptioni inservientes. Fr. 1766.

---

*) Placuit methodus in nosocomio universali Vindobonensi, ubi ex jussu sapientissimi Directoris in scheda cujusvis lagenæ formula præscripti contenti legitur. Utinam & ad privatam praxin — ad evitandos multifarios errores — ordo iste transferatur,

C. J. Mellin selecta formularum medicinalium exempla Kempt. 1771.

S. Schaarschmidt Abhandlung vom Receptschreiben. Berl. 1772.

C. G. Gruner via & ratio formulas medicas præscribendi. Hal. 1775. Deutsch. Heidelb. 1786.

Fr. Steininger Art zu verschreiben. Wien 1784.

J. F. C. Pichler methodus formulas medicas conscribendi. Arg. 1785. 1789.

Max. Stoll Diss. de materia medica practica. Opus posthumum. s. l. 1788.

J. J. Plenk Pharmacocatagraphologia. Vien. 1790.

J. Cl. Tode das Receptschreiben, Coppenh. 1792 — 1798. V. Tom. It. II. Edit.

Formularum exquisitarum exempla qui expostulat, adeat inter nostrates Stoerkii, Quarinii, P. Frankii opera.